

هفتمین نشریه آماری

نظام پزشکی

مجله نظام پزشکی

سال پنجم، شماره ۶، صفحه ۵۴۵، ۲۵۳۶

هفتمین نشریه آماری نظام پزشکی با جداول و نمودارها اخیراً انتشار یافت. خلاصه مندرجات نشریه مذکور برای اطلاع همکاران ارجمند درج میشود.

- ۱ - مجموع پزشکان و دندانپزشکان کشور تا ۱۵ فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی بالغ بر ۱۵۳۹۳ تن است. این رقم نسبت به آمار سال گذشته ۱۱۵۰ تن افزایش نشان میدهد. از این عده ۴۸۰ تن در تهران و ۶۷۰ تن در دیگر نقاط کشور سکونت اختیار کرده‌اند. نسبت جمعیت به یک پزشک در کل کشور ۲۵۰۱ تن است و این نسبت در تهران ۷۵۸ تن میباشد و کمترین نسبت جمعیت به یک پزشک مربوط به استانهای زنجان و ایلام است که به ترتیب ۸۰۴۱ و ۷۶۳۱ تن جمعیت یک تن پزشک وجود دارد. در بعضی شهرستانها برای ۲۰۰۰ تا ۱۲۰۰۰ تن یک پزشک موجود است. نسبت جمعیت به یک دندانپزشک در کل کشور ۱۷۰۹۵ تن است. این نسبت در تهران ۴۵۱۸ تن میباشد و در استانها و شهرستانهای مختلف نسبت دندانپزشکان به جمعیت بسیار متفاوت است. از جمله نسبت جمعیت به یک دندانپزشک به ترتیب در استانهای بویراحمند و کهگیلویه ۸۱۵۸۳ تن، ایلام ۸۱۴۰۷ تن چهارمحال و بختیاری ۶۵۷۱۶ تن میباشد و در بعضی از شهرستانهای ایران با جمعیتی بین ۱۴۴۰۰۰ تا ۲۳۱۰۰۰ تن حتی یک تن دندانپزشک وجود ندارد و ۳۳ شهرستان فاقد دندانپزشک میباشد.
- ۲ - عده پزشکان تا ۱۵ فروردین ماه سال ۲۵۳۶ شاهنشاهی بالغ بر ۱۳۴۲۸ تن است که ۴۶۵۷ تن آنان متخصص رشته‌های مختلف میباشد.
- ۳ - در طی سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی ۹۸۶ تن پزشک به عده پزشکان سال قبل افزوده شده که از این عده ۱۹۶ تن از کشورهای خارج بایران بازگشته و ۷۹۰ تن از دانشگاههای ایران فارغ‌التحصیل شده‌اند.
- ۴ - از ۱۹۶ تن پزشک که در سال ۲۵۳۵ به ایران مراجعت کرده‌اند ۷۶ درصد آنان در تهران و بقیه در شهرهای دانشگاهی و در مراکز استانها شاغل شده‌اند.
- ۵ - از ۹۸۶ تن پزشک جدید ۴۳۵ تن در تهران و ۵۵۱ تن در دیگر شهرستانهای ایران سکونت اختیار کرده‌اند.
- ۶ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشکان کشور ۱۰۲۱۳ تن در مراکز استانها و ۳۲۱۵ تن در دیگر شهرستانهای کشور سکونت دارند.
- ۷ - از ۴۶۵۷ تن پزشکان متخصص کشور ۳۱۶۹ تن (۶۸ درصد) در تهران و ۱۱۱۷ تن در بقیه مراکز استانها و ۳۷۱ تن در دیگر شهرستانهای کشور سکونت دارند.
- ۸ - وضع توزیع پزشکان به تفکیک عمومی و متخصص در سطح استانها و مراکز استانها بترتیب ۶۵/۳ درصد و ۳۴/۷ درصد از مجموع پزشکان است.

- ۹ - عده پزشکان در تهران ۶۱۳۴ تن بوده که با آمار سال گذشته ۴۳۵ تن افزایش نشان میدهد. از این عده ۱۴۵ تن فارغ التحصیل دانشگاههای خارج کشور هستند که اکثر دارای درجه تخصص میباشند و ۲۹۰ تن بقیه پزشکانی هستند که از شهرستانها به تهران عزیمت کرده اند که تقریباً نصف آنان منحصص بوده و بقیه پس از اتمام خدمت خارج از مرکز برای طی دوره های تخصصی یا طبابت به تهران آمده اند.
- ۱۰ - در طی سال ۲۵۳۵ شاهنشاهی ۱۴۳۵ پزشک که تقریباً ۱۰ درصد کل پزشکان کشور میباشد از شهرستانها نقل مکان کرده و به مراکز استانها و مراکز دانشگاهی روی آورده اند.
- ۱۱ - عده کل دندانپزشکان در ۱۵ فروردین ماه ۲۵۳۶ بالغ بر ۱۹۶۵ تن میباشد و در طی سال ۲۵۳۵ تعداد ۱۶۲ تن دندانپزشک به عده دندانپزشکان سال قبل افزوده شده است. عده دندانپزشکان تهران در همین تاریخ بالغ بر ۱۰۳۰ تن است که ۵۳ درصد کل دندانپزشکان میباشد و ۴۷ درصد بقیه آنها (۹۳۵ تن) در ۱۲۸ شهرستان ایران پراکنده شده اند و ۳۳ شهرستان فاقد دندانپزشک میباشد.
- ۱۲ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشک، ۱۲۳۰۵ تن مرد (۹۱/۶ درصد) و ۱۱۲۳ تن زن (۸/۴ درصد) هستند.
- ۱۳ - از ۱۹۶۵ تن دندانپزشک، ۱۶۱۵ تن مرد (۸۲/۲ درصد) و ۳۵۰ تن زن (۱۷/۸ درصد) هستند.
- ۱۴ - مجموع فارغ التحصیلان دانشکده های پزشکی از بدو تأسیس تاکنون ۱۴۲۹۸ تن میباشد. تعداد فارغ التحصیلان دانشگاههای مختلف بشرح زیر است:
- دانشگاه تهران ۷۵۹۴ تن از سال ۲۴۸۰ - دانشگاه آذربادگان تبریز ۱۹۰۳ تن از سال ۲۵۱۲ - دانشگاه پهلوی شیراز ۸۹۸ تن از سال ۲۵۱۴ - دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۱۸ تن از سال ۲۵۱۴ - دانشگاه اصفهان ۱۳۸۳ تن از سال ۲۵۱۵ - دانشگاه جندی شاپور اهواز ۵۹۷ تن از سال ۲۵۲۴ - دانشگاه ملی ایران ۶۰۵ تن از سال ۲۵۲۹.
- ۱۵ - ۱۱۷۷۱ تن (۸۸/۳ درصد) از مجموع پزشکان از ایران و ۱۱/۷ درصد بقیه از کشورهای خارج فارغ التحصیل شده اند. از این کشورهای خارج فارغ التحصیلان کشور آلمان ۵۸۹ تن، فرانسه ۲۷۴ تن، ترکیه ۲۰۳ تن، سوئیس ۱۳۲ تن، انگلستان ۵۰ تن، آمریکا ۴۳ تن، میباشد و ۲۶۰ تن دیگر از کشورهای اتریش، شوروی، پاکستان، هندوستان و دیگر کشورها باخذ درجه دکترای پزشکی نائل آمده اند.
- ۱۶ - با محاسبه عده فارغ التحصیلان دانشگاههای ایران از بدو تأسیس و پزشکانیکه از خارج مراجعت کرده اند و با توجه به عده پزشکان فوت شده، تاکنون متجاوز از ۲۲۰۰ تن پزشک بخارج از کشور مهاجرت نموده اند، بر طبق این جدول بر اساس اطلاعاتیکه کسب شده در حدود ۶۲۰ پزشک در ظرف ۶ سال اخیر از کشور خارج شده اند.
- ۱۷ - از پزشکان ایرانی فارغ التحصیل دانشگاههای ایران و خارج کشور که طی سال ۲۵۳۵ در ایران به حرفه پزشکی اشتغال یافته و یا بایران بازگشته اند، ۷۹۰ تن در دانشگاههای ایران و بقیه از آمریکا ۵۴ تن، از آلمان ۸۳ تن، از فرانسه ۸ تن، از ترکیه ۱۵ تن، از سوئیس ۶ تن، از انگلستان ۵ تن و ۲۵ تن از دیگر کشورها، تحصیلات پزشکی یا تخصصی خود را انجام داده اند.
- ۱۸ - مجموع فارغ التحصیلان دانشکده های دندانپزشکی کشور از بدو تأسیس تاکنون ۲۰۸۷ تن است - دانشکده تهران ۱۶۵۵ تن از سال ۲۴۹۴ - دانشگاه ملی ایران ۲۴۶ تن از سال ۲۵۳۰ - دانشگاه فردوسی مشهد ۱۶۸ تن از سال ۲۵۳۰ و دانشگاه پهلوی شیراز ۱۸ تن از سال ۲۵۳۵.
- ۱۹ - جمع کل دانشجویان پزشکی و دندانپزشکی در سال تحصیلی ۳۵-۳۶ بترتیب: ۵۸۱۴ تن و ۱۲۳۳ تن میباشد که بر حسب دانشگاهها بشرح زیر است:
- دانشگاه تهران ۲۰۶۷ تن (۱۶۲۱ تن پزشکی و ۴۴۶ تن دندانپزشکی) - دانشگاه آذربادگان ۷۹۳ تن پزشکی - دانشگاه اصفهان ۸۰۵ تن (۷۶۶ تن پزشکی و ۳۹ تن دندانپزشکی) - دانشگاه فردوسی مشهد ۹۰۴ تن (۶۷۶ تن پزشکی و ۲۲۸ تن دندانپزشکی) - دانشگاه پهلوی شیراز ۸۱۶ تن (۶۸۳ تن پزشکی و ۱۳۳ تن دندانپزشکی) - دانشگاه جندی شاپور اهواز ۴۸۰ تن پزشکی - دانشگاه ملی ایران ۱۰۶۲ تن (۶۷۵ تن پزشکی و ۳۸۷ تن دندانپزشکی) و مجتمع پزشکی شیروخوردشید سرخ ایران ۱۲۰ تن پزشکی میباشد.

۲۰ - جمع کل پذیرفته شدگان پزشکی و دندانپزشکی سال تحصیلی ۳۶-۳۵ برتریب ۹۹۵ تن و ۲۴۶ تن میباشد که برحسب دانشگاهها بشر زیراست:

دانشگاه تهران ۲۸۵ تن پزشکی و ۸۲ تن دندانپزشکی - دانشگاه آذربادگان تبریز ۱۱۹ تن پزشکی - دانشگاه اصفهان ۹۶ تن پزشکی و ۲۱ تن دندانپزشکی - دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۷ تن پزشکی و ۶۰ تن دندانپزشکی - دانشگاه پهلوی شیراز ۱۲۸ تن پزشکی و ۲۵ تن دندانپزشکی - دانشگاه جندی شاپور اهواز ۶۹ تن پزشکی - دانشگاه ملی ایران ۱۰۱ تن پزشکی ۵۸ تن دندانپزشکی و مجتمع پزشکی شیر و خورشید ۶۰ تن پزشکی میباشد.

۲۱ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشك، ۴۶۵۷ تن از آنان متخصص هستند. از این عده ۲۶۲۸ تن از ایران (۴/۶۵ درصد) و بقیه به ترتیب از آمریکا ۸۳۳ تن، آلمان ۵۹۵ تن، فرانسه ۲۳۵ تن، انگلستان ۱۶۴ تن، سوئیس ۶۷ تن، ۱۳۵ تن از دیگر کشورها باخذ درجه تخصص نایل شده اند.

۲۲ - از ۱۳۴۲۸ تن پزشكان کشور ۳۴/۶ درصد آنان (۴۶۵۷ تن) متخصص و بقیه پزشكان عمومی و مجازمیباشند. متخصصین جراحی ۲۱/۸ درصد (۱۰۱۹ تن) - اطفال و بهداشت مادر و كورك ۱۲/۸ درصد (۵۹۴ تن) - داخلی ۹/۷ درصد (۴۵۱ تن) - زنان و مامائی ۱۱/۵ درصد (۵۴۰ تن) ۴۴/۲ درصد (۲۰۵۲ تن) بقیه در سایر رشته های پزشکی متخصص هستند.

۲۳ - از ۴۶۵۷ تن متخصص، ۳۱۶۹ تن در تهران (۶۸ درصد) و بعد از آن به ترتیب در استان فارس ۲۲۶ تن، در استان اصفهان ۲۱۷ تن، در استان خراسان ۲۰۰ تن، در استان خوزستان ۱۸۵ تن، در استان آذربایجان شرقی ۱۷۰ تن، در استان مازندران ۱۱۶ تن، و بقیه ۴۷۴ تن پزشكان متخصص در دیگر نقاط کشور خدمت میکنند.

آمار متخصصین برحسب رشته های تخصصی بشرح زیر است:

۴۵۱ تن در بیماریهای داخلی، ۳۶ تن در رشته بیماریهای جهازهاضمه، ۷ تن در رشته رماتولوژی، ۹۵ تن در رشته بیماریهای قلب و عروق، ۳۹ تن در رشته بیماریهای ریوی، ۴۵ تن در رشته بیماریهای عفونی، ۱۴ تن در رشته خونشناسی، ۵۹۴ تن در رشته بیماریهای اطفال و بهداشت مادر و كورك، ۱۷۶ تن در رشته بیماریهای اعصاب و روان، ۱۰۲ تن در رشته های پوست و آمیزشی، ۳۵ تن در رشته بهداشت عمومی و صنعتی، ۱۵ تن در رشته طب فیزیك و توانبخشی، ۱۰۱۹ تن در رشته جراحی عمومی، ۱۰۲ تن در رشته بیماریهای میزه راه، ۸۵ تن در رشته ارتوپدی، ۴۱ تن در رشته جراحی قلب و عروق و سینه، ۳۹ تن در رشته جراحی مغز و اعصاب، ۳۲ تن در رشته جراحی پلاستیک و فك صورت، ۲۳۳ تن در رشته بیماریهای گوش و گلو و بینی، ۲۳۸ تن در رشته چشم پزشکی، ۵۴۰ تن در رشته بیماریهای زنان و مامائی، ۲۱۱ تن در رشته رادیولوژی و رادیوتراپی، ۲۷۹ تن در رشته بیهوشی، ۱۲۸ تن در رشته پاتولوژی و آزمایشگاهی (آسیب شناسی - آزمایشگاه بالینی - پزشك قانونی)، ۵۰ تن در رشته پاتوپولوژی (بیوشیمی - سرم شناسی - آنكل شناسی و میکروب شناسی)، ۲۸ تن در رشته فیزیولوژی، فارماکولوژی و بیوفیزیك، ۲۳ تن در رشته آناتومی و بافت شناسی دارای درجه تخصص هستند.

۲۴ - از شهریور ماه ۲۵۲۸ تا فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی:

الف - ۱۶۰۹۷ تن پزشك و دندانپزشك عضو نظام پزشکی شده اند.

ب - ۲۷۴ تن پزشكان و دندانپزشكان برحمت ایزدی پیوسته اند.

پ - از ۶۲۰ تن پزشكان و دندانپزشكان پس از ثبت نام، عده ای بخارج از کشور برای ادامه تحصیلات پزشکی عزیمت کرده اند و معدودی نیز در مؤسسات بهداشتی و پزشکی در امارات خلیج فارس مشغول طبابت هستند که در آمارهای مندرج در این نشریه منظور نشده اند.

۲۵ - در پایان امردادماه ۲۵۲۹ شاهنشاهی جمع کل پزشكان و دندانپزشكان ۸۹۵۰ تن و متخصصین پزشکی ۲۴۶۷ تن بود ولی در فروردین ماه ۲۵۳۶ شاهنشاهی جمع کل پزشكان و دندانپزشكان ۱۵۲۹۳ تن و متخصصین ۴۶۵۷ تن میباشد. با مقایسه این دو رقم چنین نتیجه گیری میشود که در خلال این چند سال ۵۴۴۳ تن پزشك و دندانپزشك در نظام پزشکی مرکزی ثبت نام کرده اند.

در این مدت ۲۱۹۰ تن از پزشكان در رشته های مختلف پزشکی بدرجه تخصص نایل آمده اند و تعدادی از پزشكان متخصص که مدارك تخصصی آنان در پرونده های نامنویسی موجود نبود، مدارك مذکور را تسلیم داشته اند. بعضی از پزشكان در دو رشته متخصص میباشدند و در آمارهای مربوطه رشته اصلی ملاك عمل گرفته شده است.